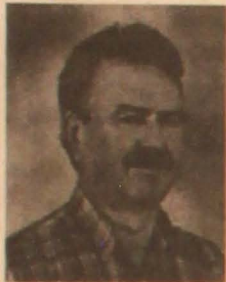

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΩΝ ΒΛΑΧΟΦΩΝΩΝ (15 ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ)

**Του Τσιαμήτρου
Γιάννη,
εκπκού,
χοροδιδασκάλου**

Στο σημερινό σημείωμά μας τελειώνουμε την αναφορά μας για τα τραγούδια των βλαχοφώνων, αποδεικνύοντας με συντριπτικά στοιχεία και ντοκουμέντα το αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι οι βλαχοφώνοι τραγουδούν περισσότερο στην ελληνική γλώσσα. Αφορμή για την δημοσίευση των σημειωμάτων στάθηκε η έκδοση τραγουδιών και cd από διάφορους αποκλειστικά στην αρωμουνική (βλάχικα). Δεν είμαστε κατά των εκδόσεων αυτών, ούτε κατά των βλάχικων, απλά σε αυτές τις εκδόσεις πρέπει να αναφέρεται η αλήθεια, διότι αυτοί οι οποίοι δεν γνωρίζουν την πραγματικότητα, θα μείνουν με την εντύπωση ότι οι βλαχοφώνοι τραγουδούν μόνο στην αρωμουνική.

Η καθημερινή, οικογενειακή και κοινωνική ζωή των βλαχοφώνων αποτυπώνεται σε ελληνικούς στίχους. Ελληνικά τραγουδούν και οι επαγγελματίες βοσκοί τις ενασχολήσεις τους ή τους καημούς τους. Οι Δημ. Οικονομίδης-Σπ Περιστερής καταγράφουν στην Σαμαρίνα της Δ. Μακεδονίας ένα ποιμενικό, το οποίο έχει ως εξής:

«Πότε θα έρθη η άνοιξη, λουλουδι μ' του Μαγιού, ωρέ,
του Μάη του καλοκαίρι-καλοκαίρ'νέ μ' αέρα,

να βγουν οι βλάχοι στάϊ βουνά, λουλουδι του Μαγιού, ωρέ,
να βγουν οι βλα- κ'οι βλαχοπούλες- καλοκαίρ'νέ μ'αέρα,
να βγουν τα λάγια πρόβατα με τ'αργυρά κουδούνια,
να βγω κ'εγώ κι —ο μαύρος μου ν'αδράξω μια βλαχούλα
να τη φορέσω μάλαμα, να τη φορτώσω ασήμι,
να κάθομαι να τη ρωτώ 'πώς πιάνεται η αγάπη'
-Από τα μάτια πιάνεται, στα χείλη κατεβαίνει
κι από τα χείλη στην καρδιά ριζώνει και δεν βγαίνει'.

(Ακαδημία Αθηνών, Γ. 369)

Όταν τα αισθήματα, συναίσθημα, διανοήματα, οι πόθοι, θλίψεις, όλος ο ψυχασωματικός και πνευματικός κόσμος των βλαχοφώνων (T. Parahagi) εκφράζεται ελληνικά, τίποτε πλέον δεν αναιρεί την ελληνικότητά του. Ο δε Αντώνιος Σπηλιωτόπουλος γράφει: «Αλλ'όπως γνωρίσωμεν τον χαρακτήρα ενός λαού πρέπει να ανατρέξωμεν εις τας εθνικάς αυτού παραδόσεις και τα δημώδη άσματα, διότι η δημώδης παισις, μετά της γλώσσης αποτελούσι τον ακρογωνιαίο λίθον παντός έθνους». [Αντ. Σπηλιωτοπούλου, 'Η δημώδης ποίησις των Βαλκανικών λαών και η συγγένεια αυτής προς την ελληνικήν, Η Διάλεξις 5-6 (1928) 107-125].

Ο Ν. Θωμάς, που κατέχει όσα σχετίζονται με τον βλάχικο χορό και το τραγούδι, διερωτάται: «Δεν ξέρω γιατί δεν χρησιμοποιήθηκε η άγραφή επίσης μουσική των μοιρολογιών που λέγονται ακόμη μέχρι σήμερα από τους ορεινούς πληθυσμούς της Πίνδου. Οι ηλικιωμένοι βλάχοι της περιοχής αυτής λένε μοιρολόγια απaráμιλλα σε ποίηση και μουσική, που μεταδόθηκε από στόμα σε στόμα, χιλιάδες τώρα χρόνια από την αρχαιότητα

ίσως, γιατί οι σημερινές ιστορικές, φυλετικές, ανθρωπολογικές γλωσσικές, τοπωνυμικές και ανθρωπονομικές έρευνες, εμφανίζουν τους ορεισίβιους βλάχους σαν ντόπιο, γηγενή πληθυσμό, που σχετίζεται στενότερα με τους Έλληνες και που δεν ήλθε σε επιμειξία με άλλους λαούς, το δε γλωσσικόν τους ιδίωμα το απέκτησαν μετά την κατάκτησιν της Ελλάδος από τους Ρωμαίους. Πιστεύω πως τα μοιρολόγια είναι δημιουργία δική τους και έχει τις ρίζες της στην Ελληνική αρχαιότητα» [Ν. Θωμά, 'Η αρχαία τραγωδία και το μοιρολόγι, ΩΣ 157-158(1983)].

Αφήνουμε τελευταίο τον διάσημο Ελβετό εθνομουσικολόγο S. Baud-Bony, ο οποίος 'ήξερε όσο ελάχιστοι την καταγωγή και την εξέλιξη της ελληνικής μουσικής δια μέσου των αιώνων' και ταυτόχρονα είχε βαθειά γνώση του θέματος σε παμβαλκανικό και παγκόσμιο επίπεδο. Duo μήνες πριν από τον θάνατό του στο 'Διεθνές Συμπόσιο της Ελληνικής Μουσικής', το οποίο είχε οργανώσει το Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών (4-6 Σεπτεμβρίου 1986 και όπου είχε παρουσιάσει Ανακοίνωση ο κ. Αχ. Λαζάρου, ο S. Baud -Bony προανήγγειλε τα πορίσματα πολυετών ετών του στο δημοτικό τραγούδι των βλαχοφώνων. Με προφανή δε πικρία εκμυστηρεύτηκε αναζήτηση εκδότη της έτοιμης συλλογής και μουσικολογικής μελέτης των βλάχικων τραγουδιών. Με όλη την δύναμη της φωνής του, ενώπιον όλων των συνέδρων ανακοίνωσε ότι η μουσική του βλάχικου δημοτικού τραγουδιού είναι ελληνική! (Αχ. Λαζάρου 'Διεθνές Συμπόσιο ελληνικής μουσική. Ελευθερία εφημερίδας Λαρίσης της 28-9-1986).